

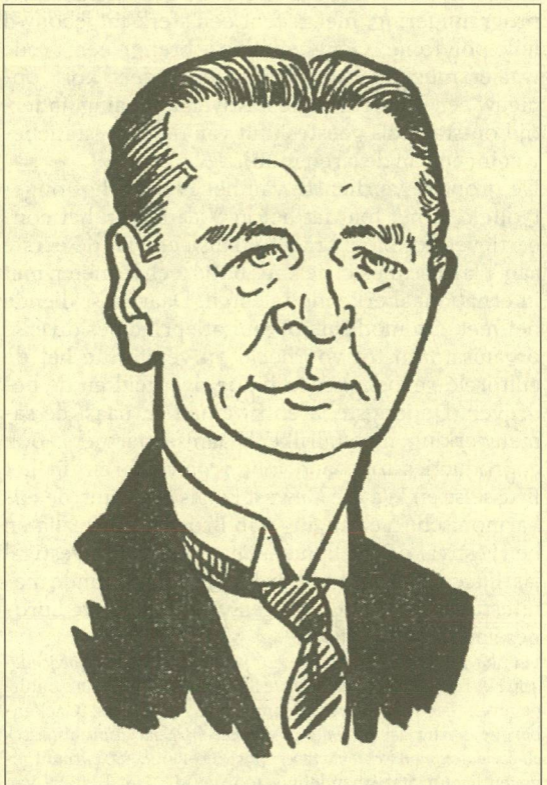
FEYTER, Karel de (Nukerke 7 april 1890 – Sint-Gillis 25 september 1945).

Kon als zoon van een dorpsgeneesheer gaan studeren aan het college van Oudenaarde, waar hij meewerkte aan het tijdschrift van de Katholieke Oostvlaamsche Studentenbond.

Van 1907 tot 1912 was De Feyter postuland bij de witte paters en vervolgens werd hij seminarist te Gent. Vanaf 1913 organiseerde hij met Jozef Goossenaerts in de regio Ronse-Oudenaarde meetings over de taalgrensactie (Taalgrens Wakker!) en de vernederlandsing van de Rijksuniversiteit Gent-RUG (onderwijs).

Op 6 juni 1914 werd hij tot priester gewijd. Op 1 augustus 1914 gemobiliseerd, werd hij vanaf november hulpaalmoezenier. In oktober 1916 werd hij om kerkrechtelijke redenen gedegradeerd tot brancardier en overgeplaatst naar Calais.

Na de oorlog hervatte De Feyter zijn samenwerking met Goossenaerts, die hij zowel voor het intel-

Nadat hij in 1927 algemeen secretaris van VOS was geworden, groeide Karel de Feyter tijdens het interbellum uit tot een van de belangrijkste VOS-leiders. Tijdens de bezetting leidde hij een deel van VOS in de collaboratie.

lectuele als het praktische werk bijstond bij de uitbouw van verschillende Vlaamse initiatieven en verenigingen (onder meer de taalgrensactie, de vernederlandsing van de RUG, Het Vlaamsche Volkstoneel, Vlaamse Filologen- en Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen). Eind 1923 trad hij uit als priester.

Op 20 januari 1927 trad De Feyter als bezoldigd Algemeen Secretaris in dienst bij Verbond der Vlaamse Oud-strijders (VOS), dat zich op dat ogenblik in een crisissituatie bevond. Daardoor had hij er van april tot november 1927 de feitelijke leiding van. In de daaropvolgende jaren werd De Feyter in zijn werkzaamheden gedwarsboord door afgevaardigd beheerder Alfons Jacobs. Ten gevolge van een bestuurswissel bepaalde De Feyter vanaf eind 1933, samen met Germain Lefever, de koers van VOS. Samen bouwden zij VOS uit tot een van de toonaangevende verenigingen van de niet-partijpolitieke V.B. De Feyter was vooral actief inzake de belangenbehartiging der oud-strijders. Daardoor werd hij in 1936 tot ondervoorzitter van de Staten Generaal der Oud-Strijders aangeduid. Ook de pacifistische strijd van VOS werd sedert 1933 inhoudelijk en organisatorisch grotendeels door hem bepaald (pacifisme). Dienaangaande vertegenwoordigde hij VOS op meerdere internationale congressen. Op Vlaams gebied was zijn (intellectuele en redactionele) inbreng bij VOS beperkter. Wel vertegenwoordigde hij het Verbond in de Commissie Colson (1932-1933) en het Vlaamsch Verbond voor Brussel (1935-1940).

Na 28 mei 1940 steunde De Feyter Leopold III en Hendrik de Man in hun pogingen tot de vestiging van een autoritair monarchistisch regime, onder meer "om de zelfstandigheid van onze Vlaamse kultuur te verzekeren". Hiertoe bemiddelde hij tevergeefs voor een toenadering tussen de Vlaamsnationalisten en het Hof. Met het VOS kwam De Feyter in de collaboratie terecht. In 1941 richtte hij namens VOS, maar op Duits verzoek, mee de Vlaamsche Wacht op, die hij opvatte als een supplementieve rijkswacht. Hij was meeverantwoordelijk voor de werving van de eerste twee lichtingen. Toen de Duitsers de Vlaamsche Wacht voor hun oorlogsdoeleinden begonnen in te zetten, distantieerde hij zich hiervan, zij het niet openlijk. De Feyter bleef zijn functie gedurende de hele bezetting uitoefenen.

Na de geallieerde intocht ondernam De Feyter nog pogingen om VOS te redden. Daartoe had hij nog op 13 november 1944 een onderhoud met regeringskringen (Hendrik Fayat). Op 15 november werd hij aangehouden. Wegens politieke en economische collaboratie werd De Feyter door de krijgsraad op 22 februari 1945 ter dood veroordeeld. Het krijgshof bekrachtigde dit vonnis en ook zijn gratieverzoek werd op 18 september geweigerd. Zeven dagen later vond de terechtstelling plaats.

WERKEN: *Boycot? Een ernstig woord tot de Vlaamsche studenten aan de Universiteit Gent*, 1925; – talrijke naamloze artikelen in *De Vlaamsche Oud strijder* en *V.O.S.*

LITERATUUR: ‘Karel De Feyter-Herdenking’, in *De Vlaamse Oudstrijder*, jg. 21, nr. 19 (10 oktober 1965), p. 1-2; – P. Lemmens, ‘Karel De Feyter (1890-1945). Een korte levensschets’, in *De Vos*, jg. 46, nr. 6 (6 april 1990), p. 4-6; – B. de Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, 1994.

ILLUSTRATIE(S), zie: *Verbond der Vlaamse Oud-strijders*.

PETER LEMMENS